

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Meseca naročnina 11.— Kr.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in krajevne italije in inozemstva ima UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čerkovnem zavodu: Ljubljana števil. 10-331

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Napad na alžirsko luko

Na kopni fronti ni bilo važnejših dogodkov

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 10. marca naslednje 1019 vojno poročilo:

V Tunisu ni omembe vrednega. Nemški bombniki so napadli pristanišče Alžir, zadeli pristaniške naprave in posko. dovozniki srednje tonaze.

Dve letali iz skupine, ki je večerjajajo noč metalo bombe na Palermo, je sestrelila protiletalska obramba v Porto Empedocle.

Iz nemškega vojnega poročila

Vojno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi o bojih v Sredozemlju in Severni Afriki:

Na afriškem bojišču vlada mir. Pri nočnem napadu nemških bojnih letal na pristanišče Alžir je bila zažgana trgovska ladja srednje velikosti.

Nemški odlikovanja za oficirje MASov na Ladoškem jezeru

Helsinki, 10. marca. Na predlog velikega admirala Räderja so bili odlikovani z železnim križcem drugega razreda kapitan fregate Giuseppe Bianchini, poveljnik flotilje italijanskih Maseve, in njegov oficirski ladijski podporočnik Carlo Ercolassi. Renato Becchi in Aldo Benvenuto, in to za uspehe v operacijah na Ladoškem jezeru.

Vladar na razstavi zavjeda za rimske studije

Rim, 10. marca. Vel. Kralj in Cesar je obiskal razstavo na Piazza Navona. Prijeto v Kr. zavodu za rimske studije. Vladarja, ki ga je spremljal prvi pobočnik, so sprejeli guvernier Rima, predsednik zavoda, generalni tajnik razstave in drugi odličniki. Vladar si je pazljivo ogledal razstavljenaa dela in je izrazil svoje vzvišeno zadovoljstvo spričo odlične in važne prireditve.

Prestolnaslednik pri Duceju

Rim, 10. marca. Duce je sprejel prestolnaslednika in se z njim razgovarjal o njegovi nedavni inspekciji na Sardiniji in o drugih vprašanjih vojskega značaja.

Zahvala nameščencev kreditnih in zavarovalnih podjetij Duceju

Rim, 9. marca. S Sestala se je izvršila skupščina fašistične kreditne in zavarovalne skupščine. Duce je bil prisoten in se je z velikim zadovoljstvom sprejel na znanje ukrep, s katerim je Duce razširil na nameščence, ki jih zastopa, pravico do nagrad ob dvajsetletnici Revolucije. Skupščina je kot tolažev v konferenciji.

uvršenih kategorij izrazil Duceju vdano zahvalo. Ducejev sklep je priznanje marljivosti in discipline nameščencev v bankah in zavarovalnicah, ki hočejo biti vedno bolj vredni tovaršev v orožju in prispevati z vsemi svojimi energijami k dosegu zmage.

Duce — prvi novinar Italije

Berlin, 10. marca. Izšla je tretja izdaja znane knjige Adolfa Breslerja, posvečena Mussoliniju kot novinarju. P-sec je napisal kratek uvod, v katerem je rečeno, da italijanski in nemški tisk v svoji akrojski veri marširata po isti poti in kažeta najpopolnejšo skupnost duha in namer, kakor izpricujejo italijansko-nemške čete na bojiščih trdno bratstvo v orožju. Povečujoč sposobnosti ki jih je v tej vojni dokazal italijanski tisk piše Adolf Bresler, da je tvorec čudovitega orožja, ki je danes fašistični tisk, prvi novinar Italije Benito Mussolini.

Vtis vladnih sklepov v Nemčiji

Berlin, 10. marca. S Vsi današnji listi objavljajo pod velikimi naslovi poročila o ukrepih italijanske vlade v korist lužnanam borcev, zlasti padlih in ranjenih, ki jim bo po Ducejvi volji priznana prme na lo. kojnina z dodatnimi podporami. Nemški listi opozarjajo na duha človeške vzajemnosti, ki veže iz teh ukrepov in ki je eden izmed trdnih temeljev fašistične doktrine.

Boj Evrope proti boljševizmu

Sodelovanje od boljševizma zatiranih narodov

Sofija, 10. marca. s. Pod naslovom »Notranja fronta« objavljajo list »Dnes« iz poluradnega vira navdahnjeni uvodnik, v katerem piše, la usoda Bolgarije zavisi od zmage Osi v tej vojni, kar je nesporno dejstvo. Bolgari — stoji v uvodniku — poznamo zelo dobro boljševiško nevarnost in zaradi tega smo prvi razumeli in cenili poziv naših velikih zaveznikov k evropski vzajemnosti proti boljševizmu. Spričo te nevarnosti moramo obrzati notranjo fronto navdse trdno. Ta fronta je za zdaj naša edina fronta. Zmaga se bo samo tistemu nasmejala, ki more vedro prenesti najhujše žrtve in najstrožjo disciplino. Naši veliki zavezniki mečejo v boj vse gnotne in moralne sile, mi Bolgari pa moramo trdno držati vsaj notranjo fronto.

Berlin, 10. marca. s. Nekli vojni dopisnik poroča o junaških rusko-ukrajinskih odločitvah sestojčih iz Tartarov, Estoncev, Letoncev in Litvancev, ki se zdaj bore ob strani nemških čet proti boljševškemu zatiralcu. Med njimi zavzemajo, kakor podarjajo dopisnik, posebno mesto Kozaki in drugi številni sinovi step, ki vodijo proti Stahnu in boljševškemu sistemu srdt b-i, ki ga prelinja fanatično sovražstvo proti Sovjetom. Dopisnik omenta izredno večeno k-zakov v ravnovesju s konji. Bolj ali manj močne skupine delujejo v neposrednem zaledju sovražnika in napadajo ostrbovalne kolone ter čete za hrdbom in dosegerajo znatne uspehe ob neznatnih izgubah. Tem ljudem so boljševiki ubili očete ali brate in so na svoji koži okusili znane metode rdeče diktature. Preveva jih trdna volja, voditi borbo proti zasovražnemu zatiralcu ter imajo nomejeno zaupanje v končno zmago nemških sil nad boljševiški mi.

Quislingov poziv k borbi proti boljševizmu

Oslo, 10. marca. s. Listi objavljajo Quislingov poziv vsem Norvežanom na se prostovoljno priključiti borbi proti boljševizmu. Vsak evropski narod pravi Quisling v pozivu, je najvišja dolžnost, da oprav najvišji napor za učenje boljševizma. Sestavljen bo izbrana formacija, v kateri se bodo borili norveški prostovoljci proti boljševikom. Poziv se zaključuje: »Usoda Evrope in tudi Norveške se bo odločila na bojiščih v Rusiji.«

Mažarski odgovor na angleško fantazije

Budimpešta, 10. marca. s. Poluradni »Pester Lloyd« polemizira z nekaterimi švicarskimi listi, ki so trdili, da nameravajo Anglijsi po habitski Mažarsko in obnoviti veliko Českoslovaško z Benečim na čelu k: užva podporo Moskve. List piše da bodo angleško-ameriški načrti glede ureditve srednje vzhodne Evrope ostali v kraljestvu fantazije. Gospod Beneč ki uživa zaupanje Stalina bi mel v prmeru angleško-ameriške zmage nalogo odrediti por boljševiško imperializem in potočiti države, ki bi se uprle sovjetski ekspanziji. Anglija se ni ničesar naučila iz preteklosti. Rada bi ponovila

tište napeke, ki so privedle do svetovne vojne. Pajdatstvo Angležev pri boljševiških načrtih je očeno in se kaže tudi v podpori, ki je angleška politika daje Beneču ki je zupnik Stalina. Na srečo zaključuje list, se bodo ti načrti boljševiškega imperializma izjalovili po zmagi sil Osi, ki so trdno odločene, skupno z ostalimi državami Evrope k se zavedajo svojega kulturnega poslanstva, zlomiti sile, ki bi rade izročile našo celino boljševikom.

Vojaško poročilo mažarskemu parlamentu

Budimpešta, 10. marca. s. Na sestanku voj e kom sije v p slanski zbornici, ki je bila pod predsedstvom generala Tolvaya, je minister za narodno obrambo general Ravay predčital poročilo o vojaškem položaju na vzh dni fronti. Zborovanje kom sije je trajalo nekaj ur. V parlamentar ih krogih podčrtavajo, da so vsi člani komisije odobrili poročilo poročilo ministra za narodno obrambo o vojaškem položaju in o bodočem udeleževanju mažarske vojske.

Pomlad 1943 napoveduje dobro vojaško leto

Bukarešta, 10. marca. s. Vojaški kritiki bukarških listov obširno komentirajo položaj na frontah. Vojaški kritiki list »Curentule« primerja lanski položaj v letošnjem in ugotavlja, da so letos vojaški doroki še bolj ugodni za sile Osi, ter opravičujejo se večje zaupanje v bodočnost. Nova m ena in odlična sila se pripravlja s totalno mobilizacijo v državah Osi. S pomočjo te sile lahko narodi, ki se borijo za civilizacijo, pričakujejo izpolnitev svojih pravičnih želja. Glede vzhodne fronte pravi vojaški kritik tega lista, da je tudi položaj na tej fronti ugoden, kajti navzlic resnosti ovir, ki jih postavljajo boljševiki, in izredno težkim trenutkom, ki jih je bilo treba premagati, so Sovjeti izrpalii »gromne sile z ofenzivo, ki ni dosegla odločilnih uspehov, dočim so na naš strani nove sile pripravljene za hitro odločitev vzhodne fronte ob ugodnem trenutku. Vojaški kritik k lista »Curentule« zaključuje svoj članek z naslednjo splošno napovedjo: »Pomlad leta 1943 nam naznanja dobro vojaško leto.«

Sestava nove turške vlade

Ankara, 10. marca. s. Nova turška vlada je sestavljena takole: predsednik Surtu Saradzoglu, pravosodje Ali Riza Turk, narodna obramba Ali Riza Artukel, notranje zadeve Recet Fakar, zunanje zadeve F-ıman Menemencoglu, finance Fuat Agral, prosveta Hasan Ali Jučel, javna dela Sirri Dani, gospodarstvo Fuad Sirmen, narodno zdravlje Hulusi Alatas, monopoli Suad Halir Urgulu, kmetijstvo Sevkot Rasit Hatipoglu, promet Ali Fuat Cebeseli, trgovina Kolal Sald Siren. Ministri za pravosodje, gospodarstvo, trgovino in monopole niso bili doslej člani vlade.

NOVI USPEHI NA OCEANIH

Nemške podmornice so v 5 dneh novič potopile 23 sovražnih ladij s 134.000 tonami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 10. marca. s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Med divljanjem snežnih viharjev nad severnim Atlantikom, pod žgočo vročino ekvatorialnega sonca in med jesenskimi nevihtami, ki divjajo ra m rju okrog rta Dobrnade, so nemške podmornice potopile v zadnjih petih dneh v hudih borbah 23 sovražnih ladij s skupno tonazo 134.000 ton. Nadaljnih šest ladij so torpedi zadeli.

Berlin 10. marca. s. O operacijah nemških podmornic ki so bile objavljene z današnjim izrednim vojnim poročilom se doznavajo iz pristotnega vira nekatere podrobnosti: ki znova dokazujejo izredno učinkovitost podmorniškega orožja ki se bori v hudih borbah s spremljevalnim edincam sovražnih konvojev v izredno neugodnih vremenskih okoliščinah. Zmagovalne akcije zadnjih dni so bile napierne proti konvojem ki so bili močno zaščiten s torpedovkami, modernimi korvetami in eskadrmi bojnih letal. Na vseh morjih in v vseh zemljepisnih dolžinah so nemške podmornice

posvod intervenirale in napadale sovražnika, tako v nevihtah na severnem Atlantiku kjer se nevihte izmenjavajo s snežnimi viharji, kakor pod žgočim tropskim soncem na Atlantiku in v vodah okrog rta Dobre nade ter v Indijskem oceanu južno od Madagaskaria, kjer zdaj divjajo siloviti orkani. Nemške podmornice pa niso intervenirale samo proti konvojem temveč tudi proti posamezno plovčim ladjam.

Na Atlantiku je bila potopljena brza ladja »Kalifornia« Stare pripadajoče londonski plovi družbi, Fred Leinard, z 8700 tonami. Ta ladja je zaupala svoji brzini 15 milj na uro in je dplula sama brez spremstva v upanju, da bo ušla podmornicam s svojimi tvorcm masla in mesa, pa je le končala na dnu morja.

Na Indijskem oceanu so nemške podmornice 7500 milj od svojih oporišč dosegle okrog 1100 milj južozapadno od afriškega pristanišča Durban, in sicer samo 15 km od obale konvoj parnikov. Po srditem zasledovanju parnikov ki so zaradi težkega tovara pluj počasi, so nemške podmornice, ki so napadale podnevi in ponoči, ključloviti rečelji številnih in močnih spremljevalnih edinc potopile dve tretjini k.nvoja

v neko sovjetsko utrjeno oporišče in uničile zaklonska čet, njih orožje in mnogo članov posadke.

V torek so Sovjeti izgubili 44 letal

Berlin, 10. marca. s. Kakor poročajo iz vojskega vira, so Sovjeti 9. marca izgubili 44 letal, in sicer 3 v letalskih borbah dve letali na tleh, pet letal pa je sestrelilo protiletalsko topništvo.

Kako je bil zavzet Lisičansk

Berlin, 10. marca. s. Glede zopetnega zavzeta Lisičanska, ki je bil kakor štveni na druga mesta, zopet zaseden v preteklih dneh po nemških četah med zmagovito ofenzivo, ki se traja v področju Donca, se doznavajo naslednje podrobnosti:

Na svojem zmagovitim pohodu se je neki polk oklopne pehote, ki ga je zasedla tema in izredno hu a nevihta, utaboril na neki višini pred mestom in se zavaroval pred slehernim možnim napadom sovražnika. Ko je ob zori nevihta ponehala, je nemški polk tako nenadoma napadel, da sovražnik ni mogel, kakor je upal, zavzeti novih odpornih črt pred mestom. Po kratkih hudih borbah je nemška edinica, medtem ko so prispele nadaljnje nemške oklopne skupine, vkorakala v mesto, katerega je sovražnik, ki ga je nemško topništvo hudo obstreljevalo, v neredu zapustil ob ogromnih izgubah na ljudeh in potrebščinah.

Angleško priznanje o preokretu v Rusiji

Lizbona, 10. marca. s. V listu »Sunday Times« piše Scrutator, da potek ruske vojne kaže, kako važen je činitelj »srečee« v vojni, ki se je po mnenju Scrutatorja nasmejala Nemcem s prezigodno odjugo, zaradi katere se je popolnoma spremenila bitka v kotlini Donca. Pisec priznava, da morajo Rusi vsaj za zdaj opustiti nadaljnje napade v tem odesku in da se bodo Nemci tu ustavili in ne ob črti Dnjepra. Glede izgube Rževa pisec priznava, kakor je verodostojna nemška izjava, da se je nemška vojska prostovoljno umaknila s tega področja, kar kaže tudi majhno število nemških ujetnikov.

Anglosaški teroristični napadi na nemška mesta ne bodo dosegli svojega namena

Berlin, 10. marca. s. Večerni listi žigosajo z besedami, ki kažejo upravičeno ogorčenje nemškega naroda, sovražno barbarstvo in nizkote namene Anglosasov. S teroristični napadi angleškega letalstva na Nürnberg in Monakovo uporablja sovražnik nelegalne vojne metode. Treba je do kraja poznati angleško mentaliteto, piše »Berliner Börsenzeitung«, da lahko razumemo, zakaj Angleži uporabljajo take bojne metode. Anglosaši so vedno dokazali svojo inferiornost v odkriti borbi: »Berliner Nachtausgabe«, da so angleški piloti z nedavnimi terorističnimi napadi na Berlin, Köln, Essen, Nürnberg in Monakovo dokazali da de jago doslovno po besedah angleškega letalkega maršala Johna Harrišana, ki je rekel, da je tem bolje, čim več starovanjskih hiš bo porušen in čim več moških, žensk in otrok bo ubitih. Cilji, ki jih hoče sovražnik doseči s terorističnimi napadi na civilno prebivalstvo, pa ne bodo doseženi. Nemški narod je zaedno močen, da ga napadi ne bodo upognili. Protij njim postavlja trdno voljo po povračilu vseh udarcev, ki so mu bili zadani in to s postoterenjo silo.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 10. marca. s. Finsko vrhovno poveljstvo javlja: V zanjih 24 urah je ostalo borbeno udeleževanje na kopnih frontah v splošnem nespremenjeno. V Karelski črtni in pr. Marseljsku so bile odbite majhne napadajoče sovjetske skupine. Na fronti Aunusa so finske napadalne patrulje vrole

Nemška brza vojna letala so izvedla podnevi uspešen napad v nizkem poltu proti južnoangleškemu mestu Worthing. V pretekli noči so skupine nemškega letalstva ob dobri vidnosti bombardirale mesto Hull. Druga bojna letala so napadla pristaniška mesta ob južni angleški obali. S teh uspešnih napadov se eno letalo ni vrnilo. Pred nizozemsko obalo je napadel oddelek britanskih brzih čolnov nemški konvoj. Zaščiteni edince so odbile napad, potopile 3 sovražne brze čolne in zažgale dva nadaljnja.

Močni oddečki letalstva so na težiških b jnaga delovaja izvedli silovite udarce proti postojankam, kolonom na pohodu in obrbovalnemu prometu sovražnika. Posamezna s vržna letala so večerjaj podnevi preletela nad nemško ozemlje, re da bi metla bombe. Pončeli je napadilo britansko letalstvo mesto München. Prebivalstva je imelo izgube. Povzročena je bila velika škoda v starovanjskih objektih, več b inšanih, cerkvah in drugih kulturnih spomenkih. Tudi na več krajeh zapadne Nemčije so bile posamezno odvzete rusine bombe. Povzročeno so manjšo škodo na poslopjih. Nočni leti in protiletalsko topništvo so sestrelili 12 sovražnih bombnikov.

znava iz pooblaščenega vira, da so bile razen številnih stanovanskih hiš hudo poškodovane tudi štiri b. Inice, tri osnovne šole in polklinika. Zadeti sta deloma porušeni »b« bili mnogi spomeniki velike umetniške vrednosti, več noma z 15. stoletja. Hudo poškodovane so bile k jžnec, pinakotela, gledališče, slavna univerza, akademija umetnosti, slavna katedrala, grad in dva muzeja.

Barbarsko bombardiranje francoskega mesta

Pariz, 10. marca. s. Krik ogorčenosti je dvignilo v sef Franciji barbarsko bombardiranje Rennesa. Ameriška letala, ki se letela zelo visoko, so pri našem dnevu v velikem številu napadla glavno mesto Bretanje, mesto, ki leži sredi Bretanje in torej daleč od obale in utrdb, ki so jih zgradili Nemci ob vsej atlantski obali, ni nikoli vojaški objekt, ki bi opravičil tak napad. Rennes je bil v kratkem času skoraj popolnoma prrušen. Takoj po napadu so našli 250 mrtvih, med njimi mnogo žensk in otrok. Gotovo pa je, da je število žrtev še mnogo večje pod ruševinami porušenih in zažganih hiš.

Ostra španska obsadba

Madrid, 10. marca. s. Anglo-ameriška bombardiranja odprti mest z uničevanjem cerkev, šol, b. inic in spomenikov, ki nimajo nobene zveze z vojaškimi objekti, smatra tukajšnji tisk kot nekoristna dejanja podivjanosti. Letalski kritik lista »Arriba« piše, da ta bombardiranja, ki samo povzročajo sovražstvo prizadetega prebivalstva do sovražnika in vzbujajo željo po represalijah, ne bodo mogla nikoli spremeniti ali odločiti usode vojne.

Unčujoča s'ja novega sredstva nemške obrambe

Stockholm, 9. marca. s. Zadnji napad nemškega letalstva na London je bil za Angleže neveselno presenečenje. Med napadajočimi letali so obupani Londončani opazili tudi nekaj letal tipa »Heinkel 177«, ki se smatrajo za najstrašnejše orožje nemškega letalstva. Ti štirimotorni, ki nosijo lahko več kakor šest ton tovara, dosežejo brez težave New York, ga bombardirajo in se lahko zopet vrnejo na izhodiščna oporišča. Nastop »Heinkelov 177« priča, da gradnja Nemčija ta letala v velikem številu. V Angliji računajo z možnostjo, da bodo nekoga dne mesta Amerike imela neljube obiskovalce.

Nadaljnje izkustvo Londončanov ob zadnjem napadu je bilo da so protiletalske baterije za mesto prav tako nevarnost kakor sovražne bombe število granat, ki niso ekspanzirale in so deževale na London. Je bilo toliko da je vzbudilo veliko vznemirjenje. Tudi žrtve je bilo mnogo. Prebivalstvo zahteva takojšnje ukrepe proti temu. Nekateri listi so ironično pisali, da bi se bombardiranje še dalje prnesti, če ne bi bilo protiletalske obrambe.

Sedanja vojna in evropski zemljepis

Podatki o politično-zemljepisnih spremembah, posnetih po letošnjem zemljepisnem priručniku zavoda De Agostini

Ljubljana, 11. marca

Zemljepisni priručnik znanega Zemljepisnega zavoda De Agostini v Novari izhaja vsako leto in upošteva redno vse politično-zemljepisne spremembe, ki so se zgodile v času od njegovega zadnjega izida, to se pravi v preteklem letu. Letos slavi priručnik, ki je precej razširjen tudi zunaj Italije, 40letnico izhajanja. Priručnik je uredil dr. L. Visintin. V njem so zbrani vsi najnovejši podatki, ki so potrebni vsakemu intelektualcu, pri spremljanju dnevnega življenja. Poleg 30 zemljepidov je na 512 straneh zbrano mnogo vsakovrstnega informativnega materiala iz zemljepisa vsega sveta.

Zanimivi so podatki o političnih, gospodarskih in drugih spremembah, ki so nastale pod vplivom sedanje vojne. Razen tega najdemo v njem precej podatkov o mnogih imenih, ki jih pogosto beremo v vojnih poročilih, ne da bi imeli prave predstave, kakšnega pomena so. Omejili se bomo na Evropo in povzeli za naše čitatelje iz priručnika najkvalitetnejše podatke. Za uvod si oglejmo nekaj splošnih števil.

Možna in dejanska obljudenost posameznih držav

Gre za vprašanje, koliko prebivalcev lahko posamezne celine in države preživljajo izključno iz živil, ki jih pridelajo na svojem ozemlju. Tabela, ki jo objavlja priručnik, je sestavljena glede držav po političnem položaju 1. 1927 in jo je sestavil gospodarski strokovnjak Fischer. Po njegovih podatkih lahko preživljajo:

Evropa	570 milijonov preb.
Azija	1700 milijonov
Afrika	1650 milijonov
Amerika	2000 milijonov
Avstralija in Oc.	280 milijonov

Vsa zemlja skupaj bi po računu tega strokovnjaka lahko preživljala 6150 milijonov ljudi. Zanimive so številke za posamezne države. Prva pomeni kapaciteto v milijonih prebivalcev, druga možno gostoto na kvadratni kilometer, tretja dejanska gostota 1. 1925, četrta pa je indeksno število. To je izračunano tako, da je za osnovo vzeto število 100. Če je naseljenost enaka kapaciteti, potem znaša indeksno število 100. Če je naseljenost večja, kakor lahko neka država preživlja svojih prebivalcev, tedaj je indeksno število večje od 100, če je manjše, pomeni, da država še ni preobjudena in da bi mogla preživljati še več prebivalcev, kakor jih je v 1. 1927.

Rusija	220	48	24	50
Francija	50	91	73	81
Nemčija	45	95	134	140
Italija	35	113	127	113
Poljska	33	85	74	87
Velika Britanija	27	86	155	179
in Irska	23	78	59	75
Rumunija	17	68	51	74
biv. Jugoslavija	10	103	86	82
Madžarska	10	22	13	60
Švedska	8	78	49	63
Bolgarija	7	57	48	84
Grčija	6	67	64	95
Portugalska	4	117	214	183
Nizozemska	4	93	79	85
Danska	3,5	115	254	183
Belgija	2	5	9	174
Finska	2	6	8,5	133
Norveška	1,7	41	95	231
Švica				

Od večjih držav na drugih celinah je zaznamovala po teh podatkih preobjudenost edino Japonska, ki znaša njeno indeksno število 131.

Italija in spremembe v sedanji vojni

Do maja 1941 je merilo ozemlje Italije 864.135 kv. km., od katerih je odpadlo na njene evropske pokrajine 310.195,53 in 553.940 na afriške pokrajine. Od 3. maja je pridružena Italiji južna Slovenija in od 18. maja istega leta del Dalmacije. Italijanska Slovenija tvori pokrajino zase, ker pa ima kompaktno slovensko prebivalstvo uživa avtonomno ureditev: šolski učni jezik je slovenski in prebivalstvo nima vojaških obveznosti. Italijanska Dalmacija je razdeljena na tri pokrajine in tudi te imajo, vsaj za sedaj, posebno ureditev: tvorijo dalmazijski guberniji, ki je podrejen neposredno Duceju.

Z Dalmacijo so bili priključeni Italiji in prideljeni Carnarski pokrajini tudi kavstaviški, sušaški, čabarski in del delniškega političnega okraja. Obenem tudi otoka Rab in Krk z nekaterimi manjšimi otoki (1946 kv. km. in 79.000 preb.). Italija meri tako skupno s Slovenijo in Dalmacijo v Evropi 321.263 kv. km.

Prebivalstva je imela do maja 1941 po šteju iz 1936. leta 43.059.889. Z Ljubljansko pokrajino in Dalmazijskim gubernijem je bilo priključeno po šteju iz leta 1931 okroglo 707.000 prebivalcev, od katerih odpade na Ljubljansko pokrajino 305.000 in na Dalmacijo 300.000. Gostota prebivalstva na kv. km v Ljubljanski pokrajini znaša 66 prebivalcev na kv. km. Glede rudarstva priključenih pokrajin ugotavlja priručnik, da zaenkrat še ni na razpolago natančnejših podatkov. Ugotovljeno je le, da so na priključenem ozemlju razna ležišča rudnin, od katerih jih nekaj doslej sploh niso izkoriščali. Med najsirovejše vire rudnin je treba prštevat bavski, ki ga kopljemo na Rabu in Krku, kakor tudi v Italijanski Dalmaciji. Kar se tiče premoaga, je na teritoriju italijanske Slovenije ostalo manjše ležišče v okolici Kočevja. V Dalmaciji so pod italijansko upravo ležišča premoaga pri Senicu (Velušič), med tem ko so premoagovniki v Siverču pripadli Hrvaški. Znan je dalmazijski lapor, ki ga vnovčuje dalmazijska industrija cementa. Med rudami, ki si ne izkoriščajo, je treba omeniti predvsem železni kršec v čabarskem in delniškem okraju, železo v Dalmaciji in drugo.

Albanija

Je od 1. 1939. združena v personalni uniji z Italijo. Italijanskega kralja zastopa v Tirani generalni namestnik Med obema kraljevnama je v veljavi tudi carska unija. Skupni sta tudi vojska in vodstvo zunanje politike. Do konca 1. 1940. je Albanija merila 27.538 kv. km in štela

1.003.097 prebivalcev s povprečno gostoto 36,4 prebivalcev na kv. km.

Leta 1941. je bilo priključenega k Albaniji ozemlja za 14.924 kv. km s 754.000 prebivalci, tako da meri sedaj 42.462 kv. km in šteje 1.836.000 prebivalcev. Gostota prebivalstva se je zvišala na 43,3. Priključena so bila ozemlja z okolico Peča, Prizrena, Prištine, Debra in Ulcinja.

Belgija

Je od maja 1940 pod nemško okupacijo. Od svojega predvojnege ozemlja je odstopila Nemčiji Eupen, Malmey in Moermet v velikosti 1.056 kv. km in s 66.854 prebivalci. Januarja 1941 je merila 29.450 kv. km in štela 8.295.000 prebivalcev. Gostota na kv. km je znašala 282,2.

Bolgarija

Je do 1. 1940. merila 110.872 kv. km in štela 6.732.000 prebivalcev. Gostota prebivalstva na kv. km je znašala 60,8. V te številke so vključeni tudi podatki za južno Dobrudžo, ki jo je odstopila Bolgariji Rumunija. Južna Dobrudža je merila 7726 kv. km in štela 319.551 prebivalcev.

Kasneje si je Bolgarija pridružila še bivšo jugoslovansko Južno Srbijo in obalo Egejskega morja. Po bolgarskih podatkih je priključen del Južne Srbije meril 26.990 kv. km in štela 1.260.000 prebivalcev. Obala Egejskega morja pa je merila 17.800 kv. km in štela 800.000 prebivalcev. Z obema ozemljema skupaj je Bolgarija konec 1. 1941. merila 154.000 kv. km in štela 8.792.000 prebivalcev. Gostota prebivalstva na kv. km je znašala 56,8

DNEVNE VESTI

— Na polju slave sta padla topniški podporočnik Karol Stablini ter skvadrist Aldo Carozzi. Pokojni Stablini je bil po rodu iz Milana. Carozzi je padel v zasedi v nekem gozdu na Hrvaškem. Izšel je iz milanskih fašijskih vrst.

— Odkritje antičnega grobišča. Pri izkopavanjih na trgu Duomo v Milanu so odkrili sledove in ostanke antičnega, rimskega grobišča, ki vsebuje serijo grobov. Strokovnjaki si prizadevajo, da bi točno dognali čas, iz katerega poteka to grobišče. Z zadevnimi raziskovanji so že pričel prof. Calderini, dr. Albert De Capitani ter prof. Bognetti od milanske Kr univerze.

— Italijanski ter nemški umetniki italijanskim ter nemškim vojakom in častnikom. Na pobudo milanske Dopolavora je bila v prostorih skupine Corridoni v Milanu prisrčna italijansko-nemška tovaršna počastitev, namenjena v Milanu bivajočim italijanskim ter nemškim častnikom in vojakom. Najpreje je bil glasbeni spored z izbranimi italijanskimi nemškimi skladbami. Zatem so nastopili italijanski ter nemški umetniki, ki so razvedrili navzočne častnike in vojake s svojimi solističnimi izvajanjem. Tovariška prireditelj se je zaključila z loterijo.

— Zanimiv meteor na bologneskem nebu. Iz Bologne poročajo: Te dni popoldan se je utrlil na nebu nad Montevegliem pri Bologni velik meteor, ki je padel v smeri zapad-vzhod v zelo bleščeti parabolni. Meteor je padel z neverjetno hitrostjo. Po besedni meteorija je v tem, ker je njegova svetloba ožarjala nebo in vse okoličje pri belem dnevu, dočim so meteoriji navadno vidni le v nočnih urah.

— Zanimiva slikarska razstava v Veneziji. V soboto je bila otvorjena v beneški umetnostni galeriji San Marco zanimiva slikarska razstava slovenskega slikarja Ferdinanda Varicpinta. Razstava prikazuje po večini slikovite krajske motive, v prvi vrsti s področja Ischie ter Gardona Riviera. (Agit.)

— Plovna prga Loarnu-Venezia. Švicarski tisk postveča v zadnjem času posebno pozornost problemu vzdušne zveze med švicarsko Adriatico. Pri tem navaja z veliko zanimanjem prizadetih švicarskih trgovskih ter finančnih krogov za to pomembno zavo, katere uresničenje se že zelo približuje. Agencija »Agite« poudarja, da bo ustvarila vodna ter plovna zveza med državama, ki predstavljata stik srednje in zapadne Evrope ter Sredozemlja potom novega velikega kanala, iz katerega se v Adriatico, bistveno, odločne pogoje za živahno srednjeevropsko ter italijansko trgovsko gospodarsko delavnost v povojni dobi. Za realizacijo omenjenega načrta se predvideva plovna ureditev obeh rokavov reke Po, ki se zliva pri pristanišču Marghera pri Benetkah ter pri pristanišču Garibaldi pod Ferraro, pa tudi reke same tja do Cremenno. Od tod bo izpeljan 130 km dolg kanal, ki pojne mimo Milana in ki bo direktno spajal reko Po z jezerom Magg'ore. Milan bo predstavljal trgovsko pristanišče ter industrijsko središče nove velike prometne žile. Skupni stroški tega znamenitega zasnuka se računajo na milijardo lir. Za izgradbo teh velikih delov bo treba pet do šest let neprekinjenih del.

— Napredek v destilaciji premoaga. Gospodarsko-financijski dopolnilni vestnik agencije »Agite« poroča: V zadnjih dvajsetih letih je beležila industrija destilacije premoaga v Italiji nenehno razvoje. Pred 20 leti je znašala dnevna destilacijska kapaciteta 2500 ton. Do danes je narasla destilacijska kapaciteta na okoli 10.000 ton dnevno. Razen tega so v gradnji še drugi destilacijski obrati, ki bodo omogočili proizvodnjo dnevno 15.000 ton. Na področju proizvodnje plina deluje da es 182 obrat v Prodaja plina je narasla od 260 milijonov kub metrov v letu 1923. Proizvodnja benzola se je povečala od 1080 ton leta 1923 na 25.000 ton konec 1. 1942. Tudi v proizvodnji katrana se kaže velik napredek, saj je narasla proizvodnja od 41.000 na 100 tisoč ton.

— Postni pastirski listi. Postni pastirski listi uvidskega nadškofa ter triestinskega in fumiškega škofa vsebujejo tople, izpodbudne besede vernikom. Triestinski škof se obrača na žene ter jim predčuje njihovo vzvišeno poslanstvo v času vojne. Družba se oblikuje v srcu in v delih žena. Ob sklepu priključe škof božji blagoslov na italijanske vojake. Fumiški škof opozarja v svojem pastirskem listu na dolžnost, ki jih ima vsak kristjan v sedanjem trenutku. Poziva k molitvi za domovino. V sličnem smislu je sestavljen tudi letošnji postni pastirski list uvidskega nadškofa Nogare, ki poudarja ob zaključku, da slojni ljubezen katoličanov do domovine ne samo v naravnem žutu, ampak tudi v božjem nauku. Podeljuje poseben blagoslov materam in nevestam, vsem, ki obkolujejo junško srce dragih svojcev ter vsem bojevnikom, ki naj se zdravi in zmagoviti vrnejo k svojim dragim.

— Umrl je slikar Ernest Croci. V tistosti je umrl odlični slikar Ernest Croci. Nad 60 let se je živahno udeleževal vsaki umetnostni manifestaciji v Triestu. Svoje umetnine je razstavljal od zorne mladosti do pozne starosti, saj je doživel častljivo starost 86 let. Bil je značilen predstavnik krajskega verzema. Pokojni ni razstavljal samo v Italiji, ampak tudi v Nemčiji, Španiji in Švici ter je želel povod pozitivno priznanje inozemske umetnostne strokovne kritike.

— Zlata svetinja junaško padlemu pehotnemu poročniku. Spomin pehotnega poročnika Julija Veninija iz Milana je bil počasten s podelitvijo zlate svetinje. V utemeljitvi visokega odlikovanja se navaja: Z 20 vojakov je hrabro vztrajal na zapovani mu postojanki proti nadmočnemu sovražniku. V boju z golim orožjem je bil ranjen, pa je odklonil vsako pomoč. Ko je bil drugič ranjen, je zbral še toliko moči, da je pometal zadnje bombe proti sovražniku. Sele ko je bil tretjič ranjen, je omahnil na tla in junaško izdihnil.

— Novi komisar pri Federaciji trgovcev z vinom. Korporacijski minister je imenoval fašista Gobija Belcredia za komisarja nacionalne federacije trgovcev z vinom.

— Novi predsednik U. C. E. F. A. P. Z odlokom pristojnega ministra je bil imenovan delovni vitez Henrik Pozzani za predsednika urada za razdeljevanje žitaric, moka, testenin in drugih sorodnih potrebščin.

— Ko bi bil poslušal nasvet, bi bil dobil skoraj pol milijona lir. Iz Verone poročajo: V kraju Alpone živi mladenič Alojzij Perinetti, ki je zelo navdušen loterijski igralec. Tudi topot je poizkusil srečo Stoppila v loterijsko poslovalnico. Stavil je na št. 16, 49 in 72. Imel je sicer srečo in zadel je 42.500 lir. Toda ko bi bil poslušal nasvet poslovalnične gospodične Lucije, bi bil zadel desetkrat več t. j. 425.000 lir. Ko je Perinetti doznal za to naključje, ki bi njegovo loterijsko srečo lahko izdatno pomnožilo, je dejal, da bo v bodoče bolj upošteval nasvete poslovalnične urednice.

— Usodna nesreča na odru. V kraju Cogorno pri Genovi je bila igra v tamošnji filodramatični dvorani. Sredi igre je bil nosilec določene vloge 18-letni Dario Raffo v smislu besedila in poteka igrskega dogajanja predmet več strelav. V vlogi streleca je nastopil 17-letni Ivan Binasco, ki si je bil za to priliko izposodil pri očetu, vendar brez njegove vednosti, samokres. Mladenič pa ni niti strela, da je bil samokres nabit. Strelci iz tega samokresa so bili usodni. Mladi Raffo je ves krvav obšel na tleh in je kmalu zatem izdihnil za smrtnimi poškodbami. Tragična smrtna nesreča vrelga mladeniča je vzbudila splošno sočutje. Obenem kaže ta žalostni primer, koliko previdnosti terjra ravnanje z orožjem.

— Sezona simfoničnih koncertov v Bologni. Od 4. do 29. aprila bo v občinskem gledališču v Bologni nova sezona simfoničnih koncertov. Kot dirigenti sodelujejo Herbert Alberi, Albert Errede, Alceo Galliera, Anton Guarnieri, Pavel von Kempen, Rihard Kraus, Anton Votto in Karol Zecchi. Kot solisti pa bodo nastopili Arturo Benedetti Michelangelo, Henrik Campanella, Gaspar Cassabo in Gioconda de Vito. Na sporedu so med drugim Beethovenova deveta simfonija ter Perosijsvo »Kristusovo vstajenje«.

— Nesreče. Včeraj se je zopet zateklo po zdravniško pomoč v ljubljansko bolnišnico več ponesrečencev. Bogdan Goršek, 2-letni sin delavca iz Ljubljane, se je oparil s kavo po desni nogi. — Stanka Pelka, 5-letnega sina delavca iz Borovnice, je podrl nek voznik; otrok je prejel ranjen. — Franjo Skof, 42-letna žena delavca iz Ljubljane, se je pri padcu ranila na desnici. — Ciril Korčan, štiriletni sin posestnika iz Horjula, si je pri padcu zlomil levec. — Jože Grandovec, 59-letni posestnik iz Aidova, se je onekel po rokah in obravru. — Mihael Vrečar, 47-letni posestnik iz Šeberja, si je pri padcu z voza prelomil rebra.

IZ LJUBLJANE

— Iz Ogreste se bo. Ze prv dan po tako znamenitem dnevu, po dnevno 40 mučnikov, je vreme je drugačno. Včeraj dopoldne je bilo še oblačno in ozračje mlačno, kako ob nastopajočem južnem vremenu, pomeje se pa burja zopet očistila nebo in posijalo je sonce. Popoldne je bila burja precej močna, kljub temu se je pa vročota na 11,29 kar je najvišja temperatura v sedmih dneh. Pomeje se je povsem jasno, burja se je pa pogleda. Davi je bilo nete čisto in brez meglice. Sonce je prijetno zrela že dopoldne.

— Iz Fr. Članč umrl. Davi je umrl Fr. Članč, vodnik Meteorološkega zavoda v Ljubljani. Smrt je bila trpljenja po dolgi bolezni. Bil je zelo priljubljen med učenci zaradi svojega blagega značaja. Meteorološkemu zavodu je dolga leta posvečal vse svoje sile, dokler ga ni bolezen prehitela na posteljo. — Svojem skrobnemu sožitju.

— Iz naš simfonični orkester. Ko proslavil za svojem koncertu v ponedeljek, dne 15. t. m. 60letnico svojega zvestega izvršujočega šefa, skladatelja Saše Santla. Prof. Saša Santal je bil rojen dne 15. marca 1883. leta v Gorici, ter se posvetil pozneje profesorskemu in umetniškemu poklicu. Ves čas svojega študija je užival tudi glasbeni pouk ter ga nadeljeval tudi na Dunaju. Praktično pa se je začel udeleževati kot skladatelj ko je nastopil profesorsko mesto na Slovenski gimnaziji, čeprav je napisal tudi več različnih skladb svojega gimnazijskega študija. Profesor Santal je bil v Pizino najboljši organizator pevskega in glasbenega življenja istakto tudi na SŠ-ku. Leta 1920 je bil premeščen v Ljubljano in njegova prva pol je bila v Glasbeno Matico, kjer se udeležuje še danes, vidimo ga pa tudi na vsakem simfoničnem koncertu, kjer

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO MATAICA - TELEFON 22-41
Predstave ob delavnikih ob 14.30, 16.30 in 18.30. Ob nedeljah ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Pretresljiva ljubezenska žalogra med izseljenci-rudarji. Film močne in globoke vsebine ter napetega dejanja. — Sijajni igralci: Fosco Giachetti, Luisa Ferida, Beatrice Mancini

Krvava svatba

KINO SLOGA - TELEFON 27-30
Enkrat tudi film za novoročence!

Medeni mesec
z Assia Noris, Aldo Fiorelli, Carlo Campanini
Predstave od 14.30 ure dalje

KINO UNION - TELEFON 22-21
Odličan film iz življenja mladih deklet

Tri prijateljice
V glavnih vlogah Lilia Silvi, Roberto Villa, Irasema Dilian, Carla di Poggio in drugi
Predstave ob delavnikih ob 16. in 15. uri; ob nedeljah ob 10.30, 14.30 in 16.30 in 18.30 uri

sedi med violisti. Pod vodstvom Draga Maria Sijanca bilo izvajali v ponedeljek na simfoničnem koncertu, v počastitev svojega zvestega tovariša, člani simfoničnega orkestra njegovo Suito za godalni orkester. Poleg Santla so na sporedu še Tartini, Schubert in Liszt.

SALON KOS, PREHOD NEBOTIČNIKA

Umetnostna razstava akad. slikarja FRANA KLEMENČIČA

— Iz Retrospektivna razstava slikarskih in grafičnih del, s katero bo slikar prof. Saša Santal v nedeljo 14. t. m. otvoril pomladno sezono v Jakopičevem paviljonu, bo pokazala o priliki umetnikove 60letnice njegovo obširno in mnogostransko delo na polju likovne umetnosti. Razstava bo napolnila vse prostore paviljona, katerega razstavna plovke bo še povečana s posebnimi stenami, ker bi bila sicer za okoli 250 del pretisna. Posebnost pri otvoritvi te razstave bo nastop komornega orkestra pod vodstvom dirigenta Draga Sijanca. Odsviral bo stavek iz Santlove suite za godalni orkester. Nastop orkestra bo točno ob 11. uri ter je občinstvo naprošeno, da pride v razstavne prostore že pri tem času, da ne bo motilo muzikalnega izvajanja.

— Iz V zadnjih letih je imel izmed godalnih kvartetov, ki so nastopili v naši koncertni dvorani, brez dvoma največji uspeh Kvartet Poltronieri iz Milana. Ta kvartet bo ponovno nastopil v Ljubljani v sredo, dne 17. t. m. ob pol 7. uri zvečer v veliki filharmonični dvorani. Izvajal bo Beethovenjev, Beethoven in Smetanov Godalni kvartet. Na koncert zamenjatega komor-

nega združenja opozarjamo že danes, predprolaja se bo začela jutri v petek dopoldne v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Slikarska razstava mojstra Frana Klemenciča bo občinstvu na ogled do 31. marca. Razstavljene krajine in tihotajne so vzbudile živo zanimanje. Klemencičeve novejšje stvaritve si je ogledalo res številno občinstvo. Ogled odlične razstave toplo priporočamo.

— Iz Sindikat delojemalcev brivsko-frizerske kozmetične stroke vabi na širši sestanek vse frizerske članice, kakor tudi nečlanice sindikata. Sestanek se bo vršil v petek, dne 12. marca t. l. ob pol 14. uri popoldne v prostorih Trgovskega oddelka PDZ, Miklošičeva cesta 22/1 (prostori nad knjižnico). Vabimo, da se radi važnosti čim večje število frizerk udeleži tega sestanka.

— Iz Poverjenstvo Pokrajinskega sindikata delojemalcev vrtnarske stroke PDZ vabi vse članice, da se udeleže ustanovne skupščine sindikata, ki se bo vršila v nedeljo dne 21. marca 1943 ob 9.30 uri dopoldne v pisarni Oddelka poljedelskih delojemalcev PDZ, Miklošičeva c. 22/1, soba št. 7. Dnevni red: Poročilo o ukrepih za zaščito delojemalcev vrtnarske stroke. 2. Volitve predsednika in predsedstva. 3. Predlogi in sklepi. Za vse članice je udeležba obvezna. — Predsedstvo poverjenstva.

— Iz Predsedstvo Pokrajinskega sindikata poljedelskih delavcev PDZ v Ljubljani vabi vse članice, da se udeleže 1. redne skupščine sindikata, ki se bo vršila v nedeljo dne 21. marca 1943 ob 2. uri popoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nad, soba št. 5. Dnevni red: 1. Verifikacija. 2. Odboritev zapisnika ustanovne skupščine. 3. Poročila. 4. Predlogi in sklepi. Za vse članice sindikata iz Ljubljane je udeležba obvezna. — Predsednik sindikata.

— Iz Sv. maša zadužnica za pok. ing. Anton Kliner-jem bo v petek 12. t. m. ob 9. uri v župni cerkvi Marijinega oznanjenja.

Assumo telefonste 18-25 anni ma non licenza scuola media inferiore conosciuta lingua croata quante sloveno. Lire en quanta gorniarie residua Lubana. Nazione ita italiana. Scrivere P&E

Sprejem telefonste 18 do 25 let, najmanj mala natura z znanjem hrvaškega ali slovenskega jezika, petdeset lir dnevno, bivašče Ljubljana, narodnost italijanska. — P&E

Cassetta 63 B Unione Pubblicità Italiana - Venezia

MALI OGLASI

RUMENO KORENJE rumeno kolerabo in krmilno peso kupuje - Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweislova cesta 29.

SADNO DREVJE obrezujem in strokovno čistim. Naslov oddati: Wolfova ulica 12 pri hišniku ali Koblarjeva ulica 5.

MALO AKTOVKO s propustnico in osebnim izkaznicco sem izgubila v Trebnjem na Dolenjskem. - Prosira dotičnega, ki je našel, naj si denar in vse drugo obdrži, samo dokumente naj mi vrne proti še enkratnemu znesku v nagradi na naslov, ki je na izkaznici.

KLOBUČARNA »PAJK« vam strokovno označi, preoblika in prebarva vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica Zaloga klobukov. — Se priporoča Rudolf Fajk, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38, Miklošičeva cesta 12 (nasproti hotela Union).

Alcune delle più significative realizzazioni della
Nekaj najznačilnejših del

CETRA
nel campo della musica sinfonica ed operistica
na polju sinfonične in operne glasbe

CONCERTO BRANDEBURGHESE N. 5 IN RE MAGGIORE — (G. S. Bach) — Per flauto, violino, cembalo e orchestra d'archi — Maestro concert., dir. d'Orchestra Fernando Previtali (CB 20159 - 20161)

CONCERTO IN LA MAGGIORE — (A. Vivaldi) — Per violino principale, orchestra d'archi, cembalo, organo ed un quartetto di archi per «l'eco in lontano» — Trascrizione di B. Molinari — Maestro concert. dir. d'Orchestra: Villy Ferrero (CB 20194 - 20195)

LA FORZA DEL DESTINO — (G. Verdi) — Opera completa — Maestro concert., dir. d'Orchestra Gino Marinuzzi (CB 20104 - 20121)

NORMA — (V. Bellini) — Opera completa — Maestro concert., dir. d'Orchestra: Vittorio Gui (CB 20010 - 20027)

LUCIA DI LAMMERMOOR — (G. Donizetti) — Opera completa — Maestro concert., dir. d'Orchestra Ugo Tansini (CB 20078 - 20090)

ESTE ROMANA — (O. Respighi) — Orchestra Filarmonica di Berlino — Maestro concert., dir. d'Orchestra Victor de Sabata (OR 5015 - 5018)

MORTE E TRASFUGAZIONE (op. 24) — (R. Strauss) — Orchestra Filarmonica di Berlino — Maestro concert. dir. d'Orchestra: Victor de Sabata (OR 5012 - 5014)

QUATTRO STAGIONI — (A. Vivaldi) — Quattro concerti per orchestra, Trascrizione del maestro B. Molinari. Orchestra dell'Augusteo — Maestro direttore Bernardino Molinari (CB 20228 - 20233)

REQUIEM — (W. A. Mozart) — Per quattro parti principali e coro — Maestro concert., dir. d'Orchestra: Victor de Sabata (SS 1001 - 1008)

SINFONIA N. 4 IN MI MINORE — (J. Brahms) — op. 98 — Orchestra Filarmonica di Berlino — Maestro direttore: Victor de Sabata (OR 5001 - 5006)

SINFONIA N. 5 IN MI MINORE (op. 67) — (Brahms) — «Dal nuovo mondo» — Orchestra Filarmonica di Berlino — Maestro direttore: Herbert von Karajan (CR 5019 - 5024)

SINFONIA IN RE MAGGIORE N. 101 (Haydn) detta «Della Pendola» — Orchestra Sinfonica di «L'Eiar» — Maestro direttore: Armando La Rosa Parodi (CB 20188 - 20191)

SINFONIA IN SI MINORE — (F. Schubert) — «Incompiuta» — Orchestra Filarmonica di Dresda — Maestro direttore: Paul van Kempen (OR 5032 - 5034)

TURANDOT — (G. Puccini) — Opera completa — Maestro concert., dir. d'Orchestra: Franco Ghione (CB 20046 - 20061)

(ANFREDI) — (R. Schumann) — Introduzione dell'opera — Orchestra stabile del Maggior Fiorentino — Maestro direttore: Gino Marinuzzi (CB 20152 - 20153)

MICO FRITZ — (P. Mascagni) — Opera completa diretta dall'autore (CB 20316 - 20328)

BRANDEBURSKI KONCERT ST. 5 V D-DURU (G. S. Bach) — Za flauto, violino, cimbale in godalni orkester — Dirigent: Fernando Previtali (CB 20159—20161)

KONCERT V A-DURU — (A. Vivaldi) — Za prvo violino, godalni orkester, cimbale, orgle in za godalni kvartet za »Odmev v daljave« — Priredba B. Molinari — Dirigent: Villy Ferrero (CB 20194—20195)

MOC USODE — (G. Verdi) — Cela opera — Dirigent: Gino Marinuzzi (CB 2

Iz življenja Dolenjcev pred 100 leti

Zanimivosti iz škocijanske oznanilne knjige iz let 1842-1849

Ljubljana, 11. marca

Stoletje je dolga doba, če primerjamo razmere pred sto leti s sedanjimi. Niso se spremenile le razmere same na sebi, temveč tudi človek. Kmet je bil starokopiten ter je stal v bistvu isti kakršen je bil pred stoletji. Kljub temu se je naš preprost človek pred sto leti v marsičem zelo razlikoval od sedanjega kmeta; od tedaj so se spremenile socialne ureditve, ki so bile dotlej v veljavi stletja. Kulturne razmere so bile seveda tedaj tudi precej drugačne. Kmet je vedel se zelo malo o svetu in o kmetih, ki so bili zvezni, se ljudje tudi niso seznanjevali. Kakšen je bil svet in kaj se je godilo po svetu, so kmeti povedali le v oja, ki so prehodili nekateri deželi, in romarji, ki so hodili v tužino na božjo pota. Sicer je pa bil kmet odrezan od sveta ter se je zanimal predvsem za sv. je razmere in najbližjo okolico. Pred sto leti je pa nastal v svetu velik nemir in valovi tega nemira so začeli pljuskati tudi v naše zakone vase. Kako je živel tedaj dolenjski kmet, pa tudi kako je gledal na svet, zvezo marsikaj zanimivega iz škocijanske oznanilne knjige, ki jo je napisal župnik Ivan Zaločkar, slovenski pisatelj v letih 1842-1849 v slovenski ter je zato tem bolj zanimiva, saj diha iz nje čar jezika prejšnjega stoletja. O tej knjigi je poročal Josip Westner v »Carniole« 1. 1911 in približil nekaj značilnih Zaločkarjevih oznanil. Oznanilne knjige hrani ljubljanski muzej.

Ljudje so bili neuki...

Da so bili v tistih časih ljudje še zelo neuki sprevidimo iz naslednjega oznanila (1842): »Se vam oznam, kar t'če t'ste, ki pridejo k poroki, de skušnija nas je učila de nekteri ženi in neveste ne vedo dati zapisiat imea svojih staršev, to je ne vedo kako jim je ime bilo; posebno pa jih je vsa, ki ne vedo povedati kako so se njih matere po starših pisale. Odsihmal ne bo n' bode poročal, dokler ne bo prav vedil povedati, kako je ženinovemu očetu ime. Kako mater in pa, kako se mati pišejo po svojih starših. Ravno tako tudi od nevestin n' staršev, kako je nevestinemu očetu ime kako mater in pa, kako se tudi nevestna mati piše po svojih starših. Kteri tega ne bo vedil, ne bo v poročilne bukve zapisan in torej tudi; ne bo poročen. Kler ne bo vedil tega povedati ampak bo domer poslan vprašat. De ne boste torej zadržani, re vam to oznam. Tud. morata vsak ženin in nevesta vedeti. Numero svoje hiše in pa, koliko de je kteri star.«

...in potrebni vzgoje in pouka

Drugo oznanilo nedeljo 1. 1842 je župnik oznanil svojim »farmanom«: Nekaj časa sem kaj vidim, da so ljudje, kar jih je iz spodnjih vasi, navadili tukej k farni cerkvi po mojm veru hoditi, in kadar je tmj — z lučje grede. Ker po mojm veru n' nobena ljudska cesta, ker po mojm veru ni ne bliže ne lepši kakor tam po cesti v cerkvi iti ker se to navado ljudje meni škodo delajo, in b' se še lahko permerilo, da, ko z lučjo mem kopičev in slame hodijo, b' nas še m' rebiti p'žgali, se vam oznam de tega nič več ne terpim in ne perpustim, in če bi kter za to prepoved re maral, bo per'krat nazaj na cesto obrnjen, če bo pa silo delo delal, bo rubljen. Dobro ohranite! — Za snago župljan; tudi niso imeli pravega čuta in v cerkvi se niso znali vesti, zato je župnik 1. 1842 oznanil: »Se vam oznam, de okoli cerkve in po b' trofi ne sme nobeden strati ali kakke redčnosti delati; kteriga bomo taciga najdlj, ga bomo v štrafingo v komesijo poslali.« — L. 1846 je pa župnik v oznanilu tako svaril župljanov: »Tud' se vam še enkrat oznam, de fantinov, kteri nimajo sedežev na kori, ne terpim na kori, in b' d' štrafani, če bodo na kor hodili. Ravno tako tudi ne terpim, de bi se na stranske oltarje naslanjali, ranje klobove, mrele, čula itd. pokladali; bodo štrafani če ne bodo marali. Tud. okoli cerkve nesnag ne terpim, bodo štrafani, ktere bomo najdlj.«

trmast in nepokorni...

Kmet je trmast in nerad uboga. V tem pogledu menda res ni bilo velikih spremembo v zadnjem stoletju. Zaločkar je tako težil nad nepokornostjo svojih župljanov 1. 1847: »Kakor so vaši otroci vam nepokorni, tako ste tudi vi nam nepokorni in navajeni. Se brie s palco za herbotom n', ne bogati. Dans tjezen smo vam oznanili, kteri de raj ta tjezen k spovdi pridejo in niso skoraj nič prišli. Gorenc dolencam očitajo, de so leni, in morem reč' kak' ste v domačih rečah in v vsim zares leni in nevedni gospodari, tako tudi v božjih rečeh. Če vam oznamim k vaš mu pridje te dni naj ti in ti pridejo k spovdi, gotovo jih ni ne vlni ne letas. Lenoba to stori, de ne bogate. Če rečem, jutri naj pridejo k sp-vedi iz Hrov broda itd., ... berž ko ne, de ne bodo prišli. Se berdo raj kak drug dan vsi po svoji, glav' rabrali in prišli, de jih bo per spovednicah kakor berjavov in; ne bodo mogli vsi na ver-

sto priti, p' tjeje bodo pa izgovarjali se in rekli, da ni bilo mogoče velikočne spovdi opraviti. O g' dobija ležnjiva!«

...pa ne poslušajo nasvetov

L. 1846 je župnik svaril pred nevarnostjo, ki prete deketom, ki ščejo dela pri železnici. To je opozorilo, saj kaže, da se tedaj tudi ženi niso branile najtežjih, težkih del. Oznanilo se glasi: »Se rekaj, farmanje, b' vam zdej perporočil, desi vem, de neradi bogate, kadar vam kaj dobriga svetvamo; pa vendar storil bom. Vem, farmanje, de emi med vami čakajo, de, ko se bo začelo spet delati na železni cesti, pojdejo tje. Vem, de tudi ženskih nekaj, ki niso hotle služ'iti na to čakajo. Očete in matere, bratje in sestre, gospodari in žlah-ta, prosim vas ter prosim za Boga in za vaše čuše, n'kar ne perpustite deketam v tako nevarnost h' diti. Nobena poštera in pametna ženska ne gre v take kraje, in ktera gre, je že zazamnjana, kaj de je. Ktera delati hoče, ima dela doma dovolj. Vsej iz naše fare naj n' bena ne gre; pa sej naj tudi iz drugih far ne.«

Kmetu ne gre denar iz rok

Kmet je v nekaterih pogledih zelo skop. Daruje zelo nerad, če pa ze mora, vzdihuje, kakor da ga je zadela največja rešerča ter se skljuje na svojo revščino. Tudi za cerkev kmetje ne dajejo vedno tako radi, kakor se morda zdi. To sprevidimo iz škocijanskih oznanil; Zaločkar si je dolgo prizadeval, da bi nabral denar za popravilo razpadajočega zvonika. Oznanilo na 9. pobožnostno nedeljo 1. 1843 se glasi: »Kar uče poravljani turna smo unkrat z možni, tako zgovorili, de bo nas eden ta teder, po fari šel in zarj bral. Prde na vsak grunt 3 f. Polvica mora biti zdej, druga polvica pa prec po vsi Svetih letas. Tisti kteri bo zdej vse plačal sil dal, bo zapisan, koliko je dal; tisti pa kteri ne bo vsiga zdej dal, se bo podkrižal de bo gotovo o vsih-

Svetih dal, kar manjka. Farmanje! Skustite, kolikor boste nar b'lj mogli, de boste to vkup spravili, ker vid te smi, de turen more narčen biti, in če bi se odlašalo, bi potlej le veliko več škoda bila.« — Za 11. pobožnostno nedeljo istega leta je pa Zaločkar napisal naslednje oznanilo (ki ga je pozneje spremenil ter zamenjal za pridvno redeljo): »Farmanje! Kakor smo unkrat z možni se zmenili, smo bil' d'zdej poslali trikrat za turu brat. V spodnjim kraji niso ljudje nič pregovarjali, ampak so vsi pri volji bili pomagati. Hribovci pa so se eni p'skrili in otroke učili legati, de niso doma, ki so bili; drugi pa so Gospodam ne le debele grobsti delali in povedali, ampak tudi nobene pomoči ne obljubili. Gori so se zgovarjali, de imaj; za svoje cerkve skrbeli kakor de b' tiste njih fare bile. Mende tedej niso pod škocijan, in dozdej n sem še vedil, de se ori ne stejejo pod škocijan v farno. Mende imajo tedej oni svoje učeničke in mašnike v hrihrib. Farmanje! n'kar ne mislite, de mi, ki za turu beremo, za se beremo. Okoli 100 f. so, večdelj iz spodnjih krajev, ljudje dali. S tem pa ne moremo nič p'četi. Torej tisti kteri so jih dali, naj pridejo po svoje dnarje jih bom j'm nazaj dali. Nikoli b' jez ne bil mi'h, de so raš' hribovci tako grobi in za farno cerkvo nič v'reti v kateri so keršen. kjer se zakramente prejemajo in božjo besedo siš'io. Vaš' sprednik' so tukej cerkuv, turu zical' kolike terpienja voznje plačila je bilo; vi pa, rjih otroci, boste pustili, de bo to, kar so čili k pridu vas vsi prekerbeli in s tolikm trudam in koštanjem delovali konec zelo. Farmanje! ne le prosta velja ampak dožnost vsja je cerkvi v dobim stanu ohraniti, ker je vaša; kdo drug bo za vašo cerkvo skerbe; kak' vi?« — Zaločkar je pa učil tudi svoje župl'ane gospodarskih reči in oznanila te vrste so še posebno zanimiva, ker vam razodevajo, kakšne so bile tedaj gospodarske razmere na Dolenjskem, zato si jih bomo ogledali prihodnjč.

Bolgarija — dežele stoletnikov

Nad 90 let stari ljudje v Bolgariji niso nobena redkost

Med ženskami so tudi take — seveda zelo redke —, ki trdijo o sebi, da so že stare, čeprav jim ni še niti 25 let. Zadržujejo pa to, ker dobro vedo, da j'm nihče ne bo verjel. Skratka to si še lahko privoščijo. Na drugi strani so pa tudi ženske in te so v igromni večini, ki nečajo biti nikoli priletne, kaj šele stare. Govore kvečjemu o tem, da so dobro ohranjene, mladostne, čile itd., o starosti pa nočejo ničesar silisati.

Srednjo pot hodijo v tem pogledu Bolgari, ki govore o starih ljudih šele po izpolnjenem 90. letu. To pa ni samo izraz vljudnosti do ženskega spola — mimogrede rečeno je tudi med moškimi mnogo takih, ki so v tem pogledu silno občutljivi — ne Bolgarija je tista evropska dežela, kjer nad 90 let stari ljudje niso nobena redkost.

Statistični podatki nam kažejo, da ima Bolgarija med evropskimi državami največ stoletnikov. Vedno znova se mora človek čuditi, če vidi te starke in starke, kako čili, zdravi in kreпки so še. Stari ljudje v Bolgariji se imajo za mladostne in deajo od jutra do večera, kakor so delali v mladih letih. Nekateri nad 90 let stari Bolgari še pridno jahajo in so drševno č' in b' or mladenici. In do visoke starosti ohranjo bil občutljiv, umih umih d' umih umih svoje »slabosti«. Ta še vedno rad piše turško kavo, oni navdušeno kad' in pije ra-

kijo, kakor da bi njegov organizem sploh ne bil občutljiv. Nobene posebne dijetne ne poznajo v Bolgariji stari ljudje, da bi si tako podaljšali življenje. Nasprotno, jedo in pije zelo radi. In njihovo življenje ne teče gladko. Tudi oni so morali prenašati vse njegove tegobe, vzgajali so otroke videli so vnuke in pravnuke, kako dorajšajo.

V zapadni Bolgariji živi 105 let stara ženska. Sedem otrok je rodila in najstarejši sin je star že 87 let. Njen h vnukov, pravnukov in pravnukov pa sploh ni mogoče prešteti. Sosej je poznajo pod imenom »vaška mamica«. Ko je bila stara že nad 90 let, je še pridno pomagala pri delu svojemu najstarejšemu sinu, in rada si je privoščila kozarček dobrega vina. Jedla je vse kar so jedi drugi. B' lna ni bila nikoli. Edno, kar hudo pogreša, s' zobje. Spat hodi zgočaj, navadno že ob šestih zvečer, zato pa vstaja že ob treh zjutraj.

Bolgarski starčki in starke same ne vedo, kako je mogoče, da so deč'kali čili in zdravi tako vs ko starost. Mnenja so v tem pogledu deljena. Ta prisega na svojo pipo, drugi na vino, tretji na židano voljo in vsak ima po svoje prav. Toda važna vloga igra pri tem tudi na splošno zdravje p' koljenje, zdrav rod. Skoaj v' njihovi predki so deč'kali v vsoki starost. Ljudje iz trdnega rodu so pač trdni.

Zadružništvo na Češkem in Moravskem

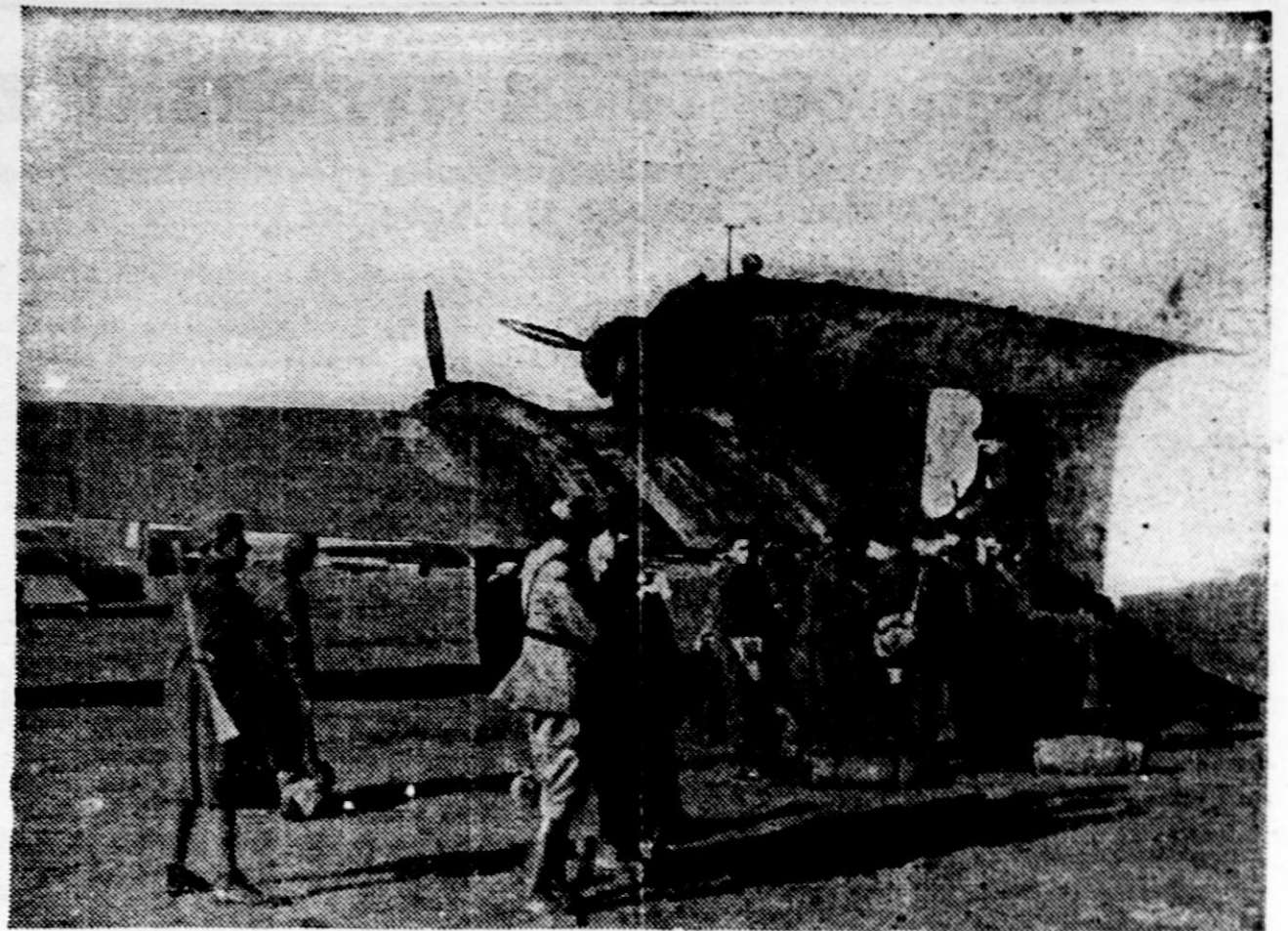
Zadružništvo na Češkem in Moravskem je bilo zadnja leta po načrtu za novo organizirano. To delo je bilo nedavno končano z usta ovitvijo dveh Zadružnih zvez. Prve s sedežem v Pragi, druge pa v Brnu. Obe zvezi sta podrejeni Osrednji zvezi kmetijskih in zadrug za Češko in Moravsko v Pragi. Obvezno morajo biti včlanjene v Osrednji zvezi vse Kmetijske zadruge in Zadružne zvezi, ki imajo svoj sedež na Moravskem.

Na Češkem in Moravskem je zdaj okrog 6500 kmetijskih zadrug in zadrugh n podjetij. Kmetjske kreditne zadruge upravljajo mnogo denarja češkomoravskih kmetovalcev. Ob koncu decembra predlanskega leta so imele 720 milijonov mark, de računamo še sredstva centralnih blagajni pa 1120 milijonov. Kreditne zadruge pospe-

šujejo zlasti varčevanje malih kmetov. Ustanovile so tudi šolske hranilnice, ki imajo nad 5,5 milijonov mark hranilni vlog šolske mladine. Zelo koristno je tudi delovanje mlekarjskih in skladiščnih zadrug. Vse zadruge skrbje tud za izobrazbo svojih uslužbencev. V Pragi imajo višjo kmetijsko zadružno šolo, na M. ravskem pa zadružni učni zavod. Izmed 4457 čeških zadrug je 2149 kreditnih, 144 mlekarjskih, 1577 električnih. Moravska ima 2035 zadrug, od teh kred. tih 1221, mlekarjskih 136, električnih pa 63.

Madžarske ljudske univerze

Pred petimi leti je sklenilo madžarsko prosvetno ministrstvo ustanoviti več ljudskih univerz. Dostej je bilo ustanovljenih že blizu 100 ljudskih univerz. Ker je b' bila Madžarska več novih pokrajin, bilo ustanovljena ljudske unive, je tudi v njih. Poleg predpisane gospodarskega in strokovnega

Italijanske čete so prispele po žračni poti v neko taborišče tuniske fronte

znanja nudijo Ljudske univerze slušateljem tudi primerno splošno izobrazbo. Slušatelji so večinoma kmetje in njihovi sinovi. Na ljudskih univerzah se poučuje literatura, zemljepis, zgodovina in socialna politika.

Krompir med trtami

Bolgarski kmetjsko ministrstvo je opozorilo vinogradnike na to, da je treba vinograde bolj izkoristiti. Med vinskiimi trtami je povsod dovolj prostora za kurozo, solnčice, krompir, čebulo itd. Ze lani se je pokazalo, da je mogoče pridelati v vinogradih poleg grozdja tudi mnogo poljskih pridelkov. Mnogi vinogradniki so s pridelkom po vinogradih krili ne samo lastno potrebo, temveč so lahko še marsikaj prodali.

Obvezna očrta bambaža v Bolgariji

Lani pridelani bambaž morajo bolgarski kmetovalci oddati direkciiji za žito, sami pa smejo obdržati le neznatne količine za lastno porabo. Za preostvolo oddan bambaž plačuje država kmetovalcem posebne premije, in sicer po 10 levov za kilogram. Ves nedan bambaž bo kmetovalcem zasežen in v takem primeru tudi

Volitve v Turčiji končane

Končne volitve v sedmo veliko turško narodno skupščino so šče po načrtu, število kandidatov je bilo večje, kakor je število poslancev in tako so imeli volilci priliko, da niso volilne liste samo mehanično potrdili, temveč da so lahko svobodno zbrali med kandidati, izmed bivših poslancev jih 29 ni bilo ponovno izvoljenih. V parlament pride 140 novih poslancev, torej skoraj tretjina. Največ glasov 2008 je dobil zunanji minister Numan Nemedžoglu.

Mednarodni R-leči križ v Grčiji

V Pirejsko pristanišče so pripluli nedavno švedski parniki mednarodnega Rdečega križa Mongabarra, Mormoa, Bardaland in Feirja. Prilicili so okrog 20.000 ton žita, strošne kondenziranega mleka, zdravil itd. Vse to je poslal mednarodni Rdeči križ, da se razdeli med grško prebivalstvo.

Kržanka št. 44

1	2	3	4	5	6	7
8		9		10		
11					12	
13		14		15		
	16		17			
18	19					
20				21		22
23			24		25	
26		27		28		
29		30		31		32
33			34			35
36			37		38	
39		40		41		
42	43		44			
		45		46		
47	48	49				
50		51		52	53	
54					55	

Besede pomenijo

Vod ravno: 1. je boljša kot žamet, 5. del obraza, 8. predlog, 9. lasulja, 11. sred tvo za spajanje dveh kosov papirja, lesa itd., 12. znamenit fizik (fon), 13. veznik, 14. važan znak v pisanem stavku, 16. gospodski sport, 17. reka na Hrvaškem, 18. znamenit

italijan ki fizik, 20. arabski konj, 21. okrašava za okendmski sportni klub, 23. profil, prerez, 25. kazalni zaimek, 26. prok' urala, 27. koster, 29. porast, zvišanje, 31. prit k Save, 33. ploščat, 35. nrdležen mrčes, 36. žensko ime, 37. približno, cirka, 39. ženska oblika osebnega zaimeka, 40. sportna kralča, 41. podzavest o doživljanju, spajanje, 42. vinski jes h, kis za vlganjanje, 44. lahkoletska panoga, 45. vrsta gob, 47. grška cirka, 49. strupene so življenjsko nevarne, 50. breztelesno bitje, 52. geometrijski pojem, 54. gora nad Beljakom, 55. pritrilnica.

Navpčno: 1. zavarovalna listina, 2. arab. siko pristanišče, 3. manjvažni dogodki po zaključek nekoga dejanja, stran ka posledična dejanja, 4. sportnik, 5. medmet, 6. nekaj kar še ne dekuje dejanja samega, je pa osnova, da lahko pogov' sklepam', ali se je deanje zgojilo ali ne, 7. veliko očišče na Pacifiku, 10. del posode, 15. gorovje na švicarsko-francoski meji (j=1), 16. istra, pri kateri zrebaj; dobitke na d'ložene številke, 22. mestece v čim gori ob reki Tari, 24. za življenje neobhodno potreben p'ln, 28. medmet, 29. večji kraj ob Dravi nad Mariborom, 30. noga, 32. vrsta hazardne igre, 34. način premikanja, 38. vrzen stavečni člen 40. kralica za označbo starosti, 43. perem, 44. sila, jakost, 45. slavčestna prideditev, pojedna, obleka, 46. glasbeni pojem, diplomatski korak, 49. vzročni zaimek, 51. okrajšava za Gornji Banat, 53. predlog.

RESITEV KRIZANKE ŠT. 43

Vodravno: 1. Belizar, 7. man ja, 12. Srb, 15. orositi, 17. Ivana, 19. ar, 20. ropar, 22. Molotov, 24. nove, 26. Adakale, 28. eb, 29. osebek, 30. čer, 31. 32. Stenar, 35. ma', 37. dobtsek, 39. Nil, 40. Parižan, 41. Ciro, 42. ukana.

Navpčno: 1. berač, 2. lopar, 3. Irak, 4. Zoran, 5. as, 6. rime, 7. Mletič, 8. nit, 9. Ivo, 10. javor, 11. AN, 13. Ravel, 14. brakada, 16. to, 18. anemik, 21. Odesa, 23. obeti, 25. obala, 27. Leda, 32. SB, 33. Ner, 34. ako, 36. ki, 38. on, 39. nu.

GEORGES OHNET:

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Po vožnji deset milj daleč čez polje sta bila pa tudi zaslužila prijazen sprejem, samo da je bila njegova prijaznost tudi vse, kar sta spravila iz njega. Pomirili ju je glede svojega zdravstvenega stanja, o katerem sta se lahko tudi sama prepričala, da je sijajno in če bi ne prišla tedaj stara dama, ki jima je ponudila piva, bi ju bil odslavlil, ne da bi jima ponudil vsaj kozarec vode. Vila je pa drugače čisto čedna in prijazna, dasi skromna in njeni prebivalci so najbrž dobri pariški meščani na počitnicah. Po tem, kar sta bila Vertemouise in Longin zvedela ali vsaj naslutila, je lepa svetlolaska hiše tiste stare dame. A Kristijanu, ki pase lenobo v senci košatega drevesa in posluša njeno čitanje, se menda prav nič ne mudi domov, kjer je življenje živahnješe.

Po teh vesteh se je Etienetta globoko zamislila. Slutila je, da gre za njo in vsa divja od jeze pri misli, da bi jo utegnil Kristijan zapustiti, je sklenila z vso odločnostjo zaperstaviti se taki nevarnosti. Razlog, da ji je Vernier prepovedal hoditi v

Sv. Jurij, ji je zadostoval, da se je nemudoma napotila tja. Da, stari Vernier je gotovo vedel, zakaj hoče svojemu sinu onemogočiti stike z njo. Njene lastne koristi torej zahtevajo, da se takoj odloči za ta korak. Toda kako? Ali naj se napoti tja pred vso javnostjo v lastni kočiji ali pa naj najame izvoška, kakor sta storila Vertemouise in Longin. Mar ni povsod še predobro znana tako, da se zapro pred njo vsa vrata, čim se pojavi kje njen solnčnik? Njena pojava je bila res dokaj kričeča tudi če je hotela dražestna Etienetta nastopati čisto prenostru. Kakor je dejal o nji Clamiron: Mnogo prahu dviga. Tudi če bi hotela bi ostala le težko neopazena, pa naj bi se napotila kamorkoli. Kako torej izogniti se Vernierovi prepovedi? Kako presenetiti Kristijana, temeljito pomeniti si z njim in odpeljati ga zlena ali zgrda?

Kot bivša igralka si je izmislila čisto gledališko sredstvo. V Trouville si je kupila možko obleko in tako preoblečena je hotela posetiti svojega bolnega ljubčka.

Zadovoljni in srečni Kristijan niti slutil ni, kakšna zarota se kuje proti njegovi svobodi. Povrnila se mu je bila njegova bivša prostodušnost in mu prinesla s svojim povratkom nesluteno srečo. Njegov oče, obveščen po doktorju Augagneu, je pripeljal s seboj tudi ženo in njenega stalnega spremljevalca barona Templiera. Eleganca in lepota Emmeleina Vernierove je napravila na gospo Harnoy globok vtis. Gosra kar ni mogla naiti dovolj besed s katerimi bi izrazila svoje občudovanje, da ji ta vsem tako prijeten poset ni bil vnaprej sporočen

Genevieve je bila z vso svojo prirojeno ljubeznivostjo in mikavnostjo prijazna gostiteljica Kristijanove rodbine. Na hitro je pripravila skromno zakusko, krasne sveže jagode s smetano. Ta čas je pa Kristijan govoril s svojim očetom.

Posledice njunega razgovora so se kmalu pokazale. Vernier je bil ves srečen, ko je slišal svojega sina, kako naenkrat pametno govori. Posebno ga je pa veselilo, ko mu je sin strokovnjaško opisal težak finančni položaj svojega gostitelja. Ker je pa pri njem vedno in povsod prevladoval čisto trgovski smisel, je Vernier takoj pojasnil svojemu sinu, da Harnoy, ki ni znal uspešno voditi svojih trgovskih poslov v ugodnih razmerah, tudi zdaj najbrž ne bo nič opravil. Dati denar temu komisionarskemu podjetju bi pomenilo isto kakor metati ga v jama brez dna. Ker mu je pa Kristijan odločno ugovarjal in očital, da je njegova sodba prenapljena, je odgovoril Vernier-Mareuil smeje:

— Storimo lahko nekaj mnogo boljšega. Gospodu Harnoyu ne dam denarja, ki bi mu itak nič ne zaželel, pač mu po omogočim obogatitev. Poverim mu zastopstvo tvrde Vernier-Mareuil za vso Južno Ameriko. Pozna te dežele in vem da ima z njimi trgovske stike. Tudi mi sami smo imeli tam že mnogo odjemalcev. Zajemčim mu delež pri dobičku in tako ga enkrat za vselej rešim vseh skrbi.

— Dobro, pomeni se z njim o svojem namenu samo previden in obziren bodi. Ta mož je zelo občutljiv, kakor so snih vsi ljudje, ki niso ljubljenci sreče... Če bi stopil predeni s svojim predlogom

brez potrebne obzirnosti, bi utegnil biti užaljen. To pa ni potrebno.

— Bodi brez skrbi. Kaj pa ti sam? Kakšni so tvoji nameni? Ali nameravaš še ostati tu?

— Ah, dokler bo le mogoče. Bivanje v tem domu mi je prava naslada, Jem tu in spim, kakor nisem jedel in spal že davno. Zrak teh poljan me osvežuje. Že večkrat sem se vprašal, da-li nisem rojen za kmetovalca?

— No, dobro, kaj te ovira pri tem? Zadostuje, da oideš v Moret, se tam naseliš in prevzameš vodstvo vsega veleposvestva.

— Oh! Moret? Ne! V Moretu mi ne ugaja... Tu pa zelo... Toda kdo ve, morda bi tudi tu ne bil dolgo zadovoljen.

Vernier-Mareuil je opazil, da se je Kristijanu zmračil obraz. Zato ni več silil vanj. Izprememba v vsem sinovem vedenju je bila tako nepričakovana, da si sploh ni upal točno meriti njene dalekosežnosti. Zadolvolji se je zaenkrat z že doseženimi uspehi in mislil si je, da bo že bodočnost vse pojasnila. Nehote je pa tudi pomislil, da ni bil samo sveži zrak v Sv. Juriju Beunevillskem vzrok, da je njegov sin tako temeljito izpremenil svoje vedenje in nazore. Takoj je spoznal, da bi madame Harnoy-dasi vzorna bolnška strežnica, sama ne mogla tako trdnoprikleniti Kristijana k tej normandski hišiči, skriti sredi pašnikov v senci dreves. Kaj lahko je ugotovil vpliv mlade svetlolaske, ki ga je tako priljazno nozdravila in ki so bile njene oč tako očarljive in njena usta tako mikavno nasmejana.